

„Edinost“

z vsakega enkrat na dan, razen nedelj in
raznikov, ob 4. uri zvečer.

Naročilna značka:

za celo leto 34 kron
za pol leta 13 -
za četrt leta 6 -
za en mesec 3 kroni
Naročnino se plačevati naprej. Na vsak
se bres priloge naročnino se uprava
ne zira.

Obakarnah v Trstu se prodajajo po-
puzerno številke po 6 stotink (3 svč.);
v Ljubljani pa po 8 stotink (4 svč.).

Telefon št. 870.

Edinost

Glasilno političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Oglaš

se računajo po vrstah v petitu. Za več-
kratno naročilo s primernim popustom
Poslana, osmrtnice in javne zahvale do-
mači oglaš itd. se računajo po pogodbi

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu
Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo
Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglaš spre-
jema upravništvo. Naročnino in oglaš
je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v
ulici Carintia št. 12. Upravništvo, in
sprejemanje inseratov v ulici Molin
piccolo št. 3, 11. nadst.

izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik.

Lastnik konsorcij lista Edinost

Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu

O zdravijci grofa Goëssa

smo prešli iz parlamentarnih krogov:

Nenavadna, a ravno zato jako karakte-
ristična okolnost je ta, da se efekt zdravijci
namestnika tržaškega, grofa Goëssa, mlademu
nemškemu princu Adalbertu, ne kaže toliko
ekstenzivnega, pač pa intenzivnega. Redki
so slučajji, da bi se o kaki važni politički
enunciaciji, izlasti, ako je prišla od strani
vlade, pisalo in kričalo razmeroma tako malo
kakor je bilo v tem slučaju. Ta tišina je tem
pomembnejša in zagonetnejša, ker se je vsebina
zdravijce Goëssove dotikala strani, na katero
so uplivni politični krogi silno občutljivi in
vedno pripravljani na reagiranje — ker se je
dotikala vnanje politike monarhije!! Vnanja
politika monarhije oziroma nje zveza z Nem-
ščijo je nemškimi krogi v Avstriji — kakor
sami vedno povdarjajo — »srčna stvar« in
čim je kdo ubral to struno, nahaja gotovo
široko in jako občutno rezonančno podstavo
v nemških središčih. To vam vedno drhti in
vstrepče, ali v vriskanju zadovoljstva, ali pa
— če je kdo le namignil, da mu ta »srčna
stvar« vendar ne ugaja popolnoma — vzne-
mirjenja, ki naj bi bilo avstrijsko-patriotično,
ki pa je v resnici le — nemško! Glede zdravijce
e. kr. namestnika grofa Goëssa gotovo ne bo
trdil nikdo, da ni delala dovolj poklonov
pred »srčno stvarjo« Nemcev. In vendar,
vendar!

Ali ni tudi Vas, gospod urednik, zbódló
v oči, da so bile vse uplivne dunajske no-
vine izredno malobesedne o zdravijci grofa
Goëssa in da so salve radosti to pot — na-
sprotno vsakemu pričakovanju in staremu obi-
čaju — popolnoma izostale. Dunajski listi so
se skoro brez izjeme omejili le na priobčenje
zdravijce same, izognivši se vsakemu kome-
ntarju.

Kdor ima veselje do ugibanja, temu se
odpira tu široko polje. Nam n. pr. se močno
dozdeva, da ravno po okolnosti, da so oni v
Avstriji, katerim je morala Goëssova zdra-
vijca najbolj ugajati, tako malo govorili o
njej: smemo sklepati, da je bil efekt jako
intenziven, ali — malce drugačen, nego je
bilo v računih onih gospodov na Dunaju, ki
so koncepirali ali vsaj inspirirali večkrat
rečeno zdravijce. Kajti — to bodi omenjeno

tu le mimogredó — v vseh resnih in razsod-
nih politikih je prepričanje splošno, da grof
Goëss ne bi se bil upal tako eksponirati brez
avtorizacije z Dunaja! Ali tisti politični krogi,
ki bi bili sicer najraje hrupno aplavdirali
tržaškemu pozdravu nemškemu princu so
menda malo osupnili, ker so v prvi hip in
tenzivno slutili, da se je avktor zdravijce,
oziroma inspirator njegove ekscelence namest-
nika tržaškega spustil malce predaleč in da je
morda »srčno stvar« bolj komprimiral, nego
pa jej koristil.

Tako si tolmačim jaz to sicer težko um-
ljivo tišino.

Sedaj pa nekaj družega. V nasprotju s
tišino v nemškem taboru avstrijskem je jako
glasno v našem taboru: med zastopniki in
v novinstvu. Izlasti slovenske novine se ogle-
šajo kar zaporedoma se svojimi komentarji.
In tu moramo zabeležiti le z zadovoljstvom,
da so blizu vsi komentarji pisani se stališča,
na katerega se je bila postavila »Edinost«. Vsi
soglašajo v tem, da zdravijca je šla v
kurtoaziji veliko dalje, nego bi bila dopuščala
čut ponosa in suverenosti monarhije. Tako so-
dijo malone vsi slovenski in slovanski glasovi
ia odklanjajo zdravijce grofa Goëssa. Ali ka-
kor povsodi in ob vsakem važnem pojavu, je
tudi glede na ta dogodek različnih mnenj.
Tudi med Slovenci so se tu pa tam pojav-
ljali glasovi, ki so dijamentralno nasprotno
sodili o tržaški zdravijci nemškemu princu
nego pa velika večina slovenske in slovanske
javnosti. Ti posamični glasovi so videli v
zdravijci celó pojav vzbudivše se avstrijske
samozavesti. Ti menijo namreč, da je bila
zdravijca celó resno posvarilo na berolinsko
in rimsko adresno. To menenje opirajo izlasti
na ono apostrofo v zdravijci, češ: ako pride
princ v poznejših letih kedaj zopet v Trst,
najde naj krepak avstrijske emporij. —
V akcent »avstrijski« pokladajo nekaterniki
veliko važnost.

Slovanska javnost — kakor rečeno —
po veliki večini sodi drugače. In jaz menim
tudi, da je več nego samo ob sebi umevno, da
avstrijski e. kr. namestnik v taki važni oficijelni
enunciaciji vendar ne more drugače, nego da
omenja na primernem mestu to okolnost, da
je Trst — avstrijsko mesto. To je tako na-
ravno in zahtevano že od pozicije govornika

zdravijce, da ni smeti iskati v tem Bog ve
kakega pomena.

Tendencija posvarila v Berolin — kakor
bi jo nekaterniki hoteli insinuirati Goëssovi
napitnici — pa se nam vidi skoro izključena
tudi po razlogih taktosti, ali bolje rečeno:
po običajih, ki jih zahtevata uljudnost in
gostoljubnost. Nemški princ je bil avstrijski
gost. A kako vršenje gostoljubnosti bi bilo
to, ako bi gostitelj apostrofiral gosta: »Ti,
zapomni si! Ti si moj gost in jaz te hočem
pogostiti najdarežljiveje. Ali to ti pravim:
zapomni si, da hiša, v kateri si, je moja in
nikar ne drzni segati po njej se svojo roko!»

Tako postopanje gostitelja bi pomenjalo
najhuje žaljenje in gost bi po vsej pravici —
vso indignacijo stante pede bežal iz take hiše.
Ako bi bila zdravijci Goëssovi res taka ten-
dencija, kakor menijo tudi nekateri Slovenci,
potem bi morali priznati, da je avstrijska
vlada zagrešila hudo bréztaktnost.

Ali bodi temu kakor hoče. Bodí tudi, da
imamo pred seboj naravnost neverjeten —
neverjeten po vseh dosedanjih skušnjah —
fakt, da je avstr. vlada res enkrat hotela malce
pokaditi pod nos gospodom v Berolinu in
Rimu. Bodi tudi temu tako, da je vlada ho-
tela povdarjati avstrijsko Trsta, mi Slovenci
bi morali vsejedno odklanjati zdravijce Goë-
ssovo, ker mi je ne smemo soditi
samo z držav. ampak tudi in še
posebno se svojega slovensko-
narodnega stališča. Iz besed grofa Goëssa
izhaja le prejasno, da vlada hoče imeti Trst,
v katerem bosta nemški kapital in nemški
element odločilna! Vlada hoče, da se avtoht-
tonni slovenski in italijanski elementi, kar se
dostaje važnosti, moči in upliva, umakne pred
nemško invazijo. Takega Trsta Slovani avstrijski
ne morejo in ne smejo hoteti! Trst je trg-
ovinski emporij, za kateri morajo žrtvovati vsi
narodi in ki naj torej služi interesom vseh
narodov, ne gledé na to, da bi pomenjalo to
krav udarec v obraz najelementarnejemu
pojmu pravičnosti, ako bi državna politika
delala ne to, da se avtohtono prebivalstvo
gospodarsko in političko usužnji priseljencu.

Zato ostajamo pri svojem mnenju, da
da je bila zdravijca grofa Goëssa nemškemu
princu Adalbertu pojav, ki pričá, da zistemu

avstrijskemu je tendencija slej kakor prej —
germanizatorična.

Politični pregled.

V Trstu, 27. jan. 1902.

**Cesar o parlamentarnem delo-
vanju.** V soboto je bil na dvoru obed, ka-
terega so se udeležili člani predsedništva
obeh zbornic ter več poslancev. V cerklu
po obedu je cesar govoril z drugim podpred-
sednikom poslanske zbornice, drom. Žačkom,
o bodočem zasedanju parlamenta. Cesar je
pohvalil pridnost in delavnost proračunskega
odseka, na kar je dr. Žaček pripomnil, da
najvažnejše točke proračuna niso še rešene.
Cesar je menil smehljaje, da se iste že še
rešijo polagama. Izrekel je nadalje še željo,
da bi se tudi zbornica slično proračunskemu
odseku privadila na objektivno razpravljanje
in je obžaloval, da je v parlamentu še vedno
elementov, ki preprečajo normalen in miren
razvoj parlamentarnega delovanja.

Iz proračunskega odseka. V so-
botni seji proračunskega odseka so nadalje-
vali razpravo o proračunu justičnega mini-
sterstva. Posl. vit. Vuković se je bavil z
vprašenjem konzularne jurisdikcije; priporo-
čal je preureditev višjega a. o. konzularnega
sodišča v Carigradu tako, da se sedanji za
to sodišče previsoki stroški zmanjšajo v bo-
doče.

Seikijski načelnik dr. Klein je, odgo-
varjaje na razne nasvete in predloge, rekel
med drugim, da sodni nadzorniki nimajo iz-
vrševati političnega nadzovanja nad sodnimi
funkcionarji. Jediní namen institucije sodnih
nadzornikov je zboljšanje sodne uprave v
interesu prebivalstva. Govornik je izjavil, da
ga veseli, da se, kakor je spoznal iz izvajanj
tekem razprave, pripoznavajo njegova priz-
devanja; vspodbujen po takem priznanju, bo
še nadalje deloval za zboljšanje sodne uprave.
Po dolgi razpravi je odsek vsprejel proračun
justičnega ministerstva. Prihodnja seja prora-
čunskega odseka bo jutri.

**Nadvojvoda Fran Ferdinand v
Petrogradu.** Oficijozno glasilo »Pol. Cor-
respondenz« javlja, da prestolonaslednik avstrijski,
nadvojvoda Fran Ferdinand, pojdezačet-
kom februarja v Petrograd. Namen temu

PODLISTEK

Vladimir.

Hrvatski epikal Avgust Šenoa, prevel M. C-1-6.

II.

»Pazite, za Boga! Double été! Motili?
Ni najmanje. Zabava ni bila toliko resna.
Grofič mi je pripovedoval o svojih doživ-
ljajih.«

»A, kaj pravite? Vi gotovo zapišete te
zgodbičice v svoj dnevnik.«

»Obžaljujem, da ne morem.«

»A zakaj?«

»Ker je že prepoln. Zabeležila sem že
vanj vse Vaše galanterije.«

»O katerih sem govoril sodnikovki?
Jako sem Vam hvaležen.«

»In Vaše teorije o ženitvic.«

»A kako sodite o njih?«

»Jaz? Nič, ker nisem razmišljala o njih.
A kolikor se jih spominjam, se strinjam z
Vami vsaj v nekaterih točkah.«

»V katerih na primer?«

»Kaj ste rekli ob zaključku?« »Nič. Ni
res? Chaine de dames. Da, da, v tem se
strinjam popolnoma. Ronde! Uh, ta klavir!
Hvala Bogu, kadrilja je dovršena.«

»Jaz ne pravim: hvala Bogu! Jaz pravim:
hvala lepa!«

»Valček! Valček!« je klicala mlada
gospoda po dvorani. Svirac je pogledal skozi

naočnike, vtil va-se čašo vina ter začel zopet
nabijati po tipkah. Ne da bi vpraševal mnogo,
je Dobranič ovil svojo roko okolo Klarinega
stasa, ki se je kakor nekako branila. Ali
krepka roka možka je stisnila to jedrnató
deviško telo ter je obračala v silnih krogih
preko poda, da so Klari sveče trepetale pred
očmi, kakor žarnice na nebu.

»Ah«, se je Klara spustila na sedež,
položivši ročico na burna prsa, »ali ste čuli,
gospod podžupan, Vi ste menda res pozabili
ples. Ne govori se zastoj o Vas.«

»Kaj se govori o meni?«

»Dih me izdaje. Ha, ha ha! Seveda.
Sedaj umejem Vašo teorijo — seveda le
tako po priliki.«

»Kaj se govori o meni, prosim Vas?«

»Radovedni ste?«

»Seveda, ker se to mene tiče.«

»Govori se o Vas, da ste izvrsten
plesalec.«

»To je vse?«

»Za drugo tudi nisem vprašala.«

»Vi ste vprašali za-me?«

»Nikakor. Za zagrebske plesalce sploh, pa
se je o tem slučajno omenilo tudi Vaše ime.
Prosim, odvedite me k očetu. Mi ni povsem
dobro.«

»Drage volje, gospica«. Klemenic je
obupaval, ko je čul, da njegovi hčeri ni
dobro, ali deklica ga je skoro rešila iz tega
obupa, velé mu povsem kategorično:

»Papá, jaz ne vem, kako se vedete v
družbi. Prosim Vas, pazite na-se! Papá,
dajte mi denarja, grem igrat na karte.«

»Ali nimaš nič denarja seboj?«

»Imam, ali premalo; jaz želim danes
hazartirati.«

»Ali Klara, kaj ti je?«

»Prosim Vas, ne vprašajte me, papá.«

Klemenic je izročil hčerkí večó svoto
denarja, a Klara je odšla v sobo, kjer so
gospodje in gospe okolo okrogle mize igrali
»pol dvanajst«. Tu je sela poleg hišne go-
spodinje ter zaklicala gospodu sodniku, ki je
ravno imel banko:

»Prosim tudi meni karto.«

Klara je začela strastno igrati, a o tem
je gledala podžupana, ki je pozorno sledil
igri, ali sam ni igral. Zastoj, Dobraničevó
oko ni nobenkrat obviselo na Klari. Deklica
je stavljala večé in večó svote, ali vsakokrat je
dobila in je razbila sodnikovo banko. Bila je
slabe volje.«

»Jaz dajem banko!« je rekla, vrgši kup
denarja sredi mize, ter je pograbila za karte.
Očesi sti jej žareli kakor od vročnice, roki
sti se jej tresli. Klara je dobila vedno več,
banka je postajala večá in večá. Klara je
gledala na mesto podžupanovo. Bil je odšel
in se ni vrnil več. Hišna gospodinja je rekla
sodnikovki, da ga strašno boli glava ter da
je moral zapustiti družbo. To čuvši je Klara
zadržtela, vrgla karte na mizo in vskliknila:

»To je preveč sreče! Papá, pojmo
domov!«

Gospa Kamenička je po zabavi rekla
svojemu sorodniku, da se je jako čudno ve-
del, Klemenic da se čudom čudi, a Klara da
se grozno jezi, na kar je Dobranič odvrnil
smej se, da mu je to posebno drago ter da
svoji mili tetki želi lahko noč.

Dobranič ni držal besede, naslednjega
dne se ni vrnil v Zagreb. Rano je skočil iz
postelje. V dveh treh minutah je bil oblečen
ter je zaprosil teto, naj mu da osedlati konja
za ježo, ker da hoče obiskati Klemeničeve.
Teta je pogledala debelo, ali iz area rada je
privolila v Dobraničevó prošnjo, obljubivši,
da po obedu pride tudi sama za njim. Lacko
je odjahal v diru in v pol uri je bil pri
Klemeničevem dvorcu, za katerim se je raz-
tezal krasen park.

»Milostljivega gospoda ni doma«, je
rekel sluga, »odpeljal se je k gospodu žup-
niku, ali rekel je, da okolo poludne pride na
vsaki način.«

»Ali ni nikogar doma?«

»Milostljiva gospica.«

»Ali še spi?«

»Ah, čemu bi spavala! V šumici za
hišo je že kake pol ure.

(Pride še.)

potovanju je sicer v prvi vrsti ta, da se nadvojvoda, kakor ravnokar imenovani general ruske konjice, pokloni in predstavi ruskemu carju, vendar pa se tudi ta obisk občuti kakor znamenje zboljšanja razmer med obema velikima državama. Tudi »Neue F. Presse«, ki se na uvodnem mestu bavi s tem potovanjem našega prestolonaslednika, meni, da se o tej priliki ni možno izogniti tudi političkim refleksijam. Že v dejstvu, da hoče nadvojvoda izraziti carju, kako drago mu je omenjeno naklonjeno mu vojaško odlikovanje, da tiči politički moment, ki priča o dobri volji za ohranjanje dobrih odnosov. Brez prijateljskih odnosov se ne dajajo povodi za take obiske in se zahvala ne izraža osebno. »Posebna vojaška pažnja carjeva — tako zaključuje dunajski list — je dala povod temu obisku, a uljudnost kraljev je vsikdar prijateljsko vspodbujanje za mirovne želje narodov.«

Lepo povedano je to. Ali dunajski list naj bi vprašal svojo vest, koliko je ravno on že grešil in kako se je ravno on vsikdar frivolno igral z odnosi med Avstro-ogrsko in Rusijo! Kakó je ravno na istem Balkanu, radi katerega se v svojem članku najbolj veselili na sporazumljenju med Avstro-Ogrsko in Rusijo, vsikdar povsedeval politiko, ki je bila dijamentralno naperjena proti svobodi in neodvisnosti tamošnjih narodov in ravno radi tega tudi proti — Rusiji. Če že govorimo o mirovnih željah narodov, moramo izjaviti, da dispocija v narodih za mir se povsedejuje najbolj s tem, ako se ne žalijo njihova čutstva in njihove tradicije. A ravno na to stran ne moremo tajiti, da avstro-madžarska diplomacija, ki ima ravno v »Neue Fr. Presse« svojo zaščitnico, nima povsem čiste vesti osebno kolikor se dostaje nje politike na Balkanu. Logika stvari same govori jasno: Rusija je zaščitnica narodov na Balkanu. Ako torej res hočemo resnega in trajnega sporazumljenja med Rusijo in Avstro-Ogrsko glede ureditve in razdelitve sfere interesov na Balkanu, si moramo pridobiti simpatije teh narodov. Da si pa s protislovansko politiko na zunaj in znotraj ne pridobimo teh simpatij, to si more sešteti na prstih tudi vsaki politički abecedar. Slepstvo in slepenje je torej, ako naši nemški politiki govore in se navdušujejo za sporazumljenje z Rusijo glede stvari na Balkanu, če pa ob enem zahtevajo politiko na zunaj in znotraj, ki more v Balkanskih narodih vzbujati le nezaupanje, v istih narodih, ki so — ponavljamo to — pod zaščito Rusije!

Iz ogrske zbornice. V sobotni seji poslanske zbornice ogrske je interpeliral posl. Borovo glede političnih demonstracij narodnih strank vseučiliške mladine. Naučni minister je odgovarjal, da izjavlja najodločnejše, da ne odobruje strankarske agitacije vseučiliške mladine; v kolikor pa izvirajo iste iz verskih ali narodnih motivov, pa jih naravnost obsoja. Vseučiliška mladina, menil je minister, se mora le učiti in zopet učiti, ker le na ta način bo možno ustvariti jednotno ogrsko državo.

Kar se tiče vprašanja postopanja proti takim agitacijam, rekel je govornik, da bodo proti istim, v kolikor prihajajo v nasprotje s kazenskimi zakoni ali javnim redom, postopale kompetentne oblasti.

Vojna v južni Afriki. Iz uradne liste zgub, katero je angleška vlada izdala v soboto, je razvidno, da so Angleži v neki bitki dne 12. t. m. pri Drenafonteinu izgubili 6 mrtvih in 25 ranjenih. O tej bitki ni objavljenih drugih podatkov.

Iz Johannesburga poročajo, da je buraki komandant Beyer dne 22. t. m. napadel taborišče »reconcentrados« pri Pietersburgu in osvobodil več burških ujetnikov. Včeraj zjutraj pa je napal tudi Pietersburg, a Angleži so napad odbili. Buri so hoteli v bližini Pietersburga tudi razstreliti neki vlak, eksplozija pa ni napravila nikake škode.

Iz Pretorije poročajo, da so Angleži v soboto zvečer v neki hiši blizu Lydenburga ujeli burškega poveljnika Viljoena in dva njegova adjutanta. V istej noči pa da je polkovnik Wilson ujel 20 Burov, izmed katerih jih je nekaj ubežalo, druge pa so Angleži postreljali naslednjega dne ob 3. uri zjutraj.

Dne 24. t. m. je general Bruce Hamilton ujel blizu Bushmansfontaina 12 Burov, drugih 12 pa se jih je udalo blizu Irene.

Med angleško in nemško vlado se vrše pogajanja glede odpošiljatve denarja, oblek in zdravil, kar se je za v taborih »reconcentrados« zaprte Bure nabralo v Nemčiji. Denarja se

je nabralo v to svrhu za kakih 100.000 mark.

Tržaške vesti.

Včerajšnji shod pol. društva »Edinost« v Škedenju. Včeraj predpoludne je bilo v Trstu kakor iz škafo, opoludne pa je začelo snežiti prav izdatno. Trst je bil v morju — blata. Bilo je torej skrajno neugodno vreme, da se je bilo res težko odločiti, ali naj gremo v Škedenj ali ne? Ali smemo pričakovati vsaj razmere udeležbe? No, odločili smo, da pojmo! In ni nam bilo žal. Zbralo se je, vzlie takemu vremenu, nad 200 samih resnih, postavnih in zavednih mož, ki so najpazljiveje sledili razpravam in so kazali največ zanimanje za javne stvari.

Po shodu smo se zbrali v krogu škedenjskih rodoljubov najprej v gostilni Sancin-Čemotovi, potem pa v gostilni konsumnega društva, kjer so se vršili navdušeni govori in pevanje. Napivali so gg. prof. Mandić, dr. Rybář, Miloš Kamuščič, Fran Šuman, Ant. Nardin in Maks Cotič. Zabava je bila jako aminirana in so zbrani gostje uprav prisrčno pozdravljali izlasti gg. prof. Mandića in dra O. Rybářa.

S poročilom o shodu pričnemo jutri.

Afera Lavrinsieh. Iz verodostojnega vira doznajemo, da se je proti škedenjskemu okrajnemu zdravniku dr. Lavrinsiehu uvela kazenska preiskava, radi znanega zanemarjanja svoje službe. V nekaterih listih čitamo tudi, da je dr. Lavrinsieh kakor okrajni zdravnik že suspendiran.

Mi ne želimo sicer nikomur nesreče, a v interesu javne blaginje moramo zopet in zopet energično zahtevati, naj se dr. Lavrinsieh nadočesti z drugim zdravnikom, ki bo imel nekoliko jasnejše nazore o svojem vzvišenem poklicu.

Križeví pot za domovinsko pravico! Prejeli smo in objavljamo: Na mnogoštevilne tožbe in pritožbe, objavljene v Vašem listu, sem se vzbudil tudi jaz in sem šel na c. kr. namestništvo — potem, ko sem čakal nad 5 (reči pet) mesecov, odkar sem vložil priziv na tukajšnje ces. kr. namestništvo proti odloku mestaega magistrata, s katerim mi je ta zadnji zavrnil prošnjo za podeljenje domovinske pravice v Trstu.

Šel sem torej na c. kr. namestništvo in povprašal, kaj in kakó je prav za prav z mojim prizivom. Gospodje na namestništvu so mi odgovorili, da je priziv odposlan ces. kr. redarstvenemu uradu, ki ga pa še ni rešil.

Podal sem se torej na ces. kr. redarstveno ravnateljstvo v ulici S. Nicolo. Tu so me poučili, da ima vse v to stroko spadajoče stvari g. oficijal Paz v rokah. Trebalo je torej iti k temu gospodu.

Vstopivši v uradno sobo št. 3 sem pozdravil z »dobar dan« ter povedal vzrok prihodu svojemu.

Gospod oficijal se je obrnil strani — za svojim poslom — in je rekel:

»Non intendo — io parlo italian e tedesco e se lei non sa, non posso aiutare«. (Po naše bi se reklo: »Ne umejem — jaz govorim laško in nemško, ako vi ne znate, [teh dveh jezikov namreč], ne morem pomagati.«)

Kaj sem hotel storiti? Mudilo se mi je in ker sem odločil, da vso stvar uredim javnim putem — sem se uklonil in govoril laški.

Gospod oficijal je rekel, naj počakam, dokler bom pozvan, kar da se zgodi, ko pride moj priziv na vrsto!

Takemu odgovoru sem se uprl ter sem izjavil, da ne odneham, dokler ne izvem, kje leži moj — pred petimi meseci vloženi priziv!! Uradnik je nekoliko iskal in ker ni mogel najti, me je naslovil v sobo številko 7, kjer so mi dali vsprejemno številko. Ko ni bilo mogoče ničesar najti niti s pomočjo iste, je šel gosp. oficijal sam na zapisnik in je prinesel še drugo številko. Ko ni pomagalo niti to, mi je rekel, da je priziv gotovo na komisarijatu v ulici Scussa!

Po skoraj dveurnem iskanju in čakanju sem se po-lal na komisarijat v ulico Scussa, kjer so mi tamošnji gg. uradniki postregli z vso točnostjo, žalibog da — brez vspeha! Kajti mojega priziva sploh ni bilo tam!

Reklo se mi je, da v zadnjih 10 letih nisem bival v področju istega komisarijata.

Povem naj še, da so mi na komisarijatu v ulici Scussa postregli v slovenskem jeziku. Od tu sem se vrnil na centralni redarstveni

urad, a ne več k gosp. oficijalu Pazu, ampak k gospodu svetniku Atzu. Tam sem povedal, kaj vse se mi je pripetilo in sem prosil pomoči!

Po daljšem iskanju je ta gospod izjavil, da ni mogoče stvari tako naglo pogoditi in me je prosil, naj pridem v ponedeljek.

Danes sem se podal torej zopet najprej na redarstveni urad in od tam na c. kr. namestništvo, ker moj sklep je bil trden, da danes moram priti na čisto.

Pridržujé si, da jutri podrobneje opišem tudi ta del svojega križevega pota, konstatujem danes le, da sem moral tudi danes potratiti nad 3 ure časa, predno sem prišel stvari do živega!

Vse do tu napisano ni naperjeno proti imenovanim gg. uradnikom, ker oni niso krivi, ako morajo zasliševati slovenske stranke in reševati slovenske prizive, čeprav ne poznajo slovenskega jezika! Moj namen je marveč, da opozorim širšo javnost, kako se tu postopa z nami in to celo na ces. kr. uradih!

Rad priznam, da ima redarstvena oblast mnogo posla in situosti s prošnjami, prizivi in drugimi stvarmi, zadevajočimi domovinsko pravico, toda odločno protestujem proti izjavi gosp. oficijala Patza, češ, da mi Slovenci delamo največ situosti z nepravilnimi ulogami!

Meni je znano, da so Lahí istotako grešili in še greše, a vsemu temu so kriva ces. kr. centralna ozir. deželna oblastva, ki niso znala, ali hotela izdati potrebnih navodil — ko so bila naprošena v to!

Maskarada, ki jo je priredila »Vele-sila« sinoči v Škedenju, je izpala izborna v vsakem obziru. Udeležba je bila velika v kljub slabemu vremenu. Lepih mask ni manjkalo. Posebno so nas iznenadili »mladi vojaki« iz Rokovnjačev — dvanajst jih je bilo — ki so pevaje korakali po dvorani. Zabava je bila prav živahna.

V obrambo. Prejeli smo in objavljamo: Slavno uredništvo »Edinosti«

Trst.

Z ozirom na notico, priobčeno v cenjeni »Edinosti« od sobote pod naslovom »To pa je že ostre graje vredno«, blagovolite vzeti na znanje, da pogreba pokojnega Nanut Antona ni priredilo »Novo tržaško pogrebno podjetje«, katerega je lastnik Vekoslav Mozetič, ampak ta pogreb je bil prirejen od drugega zavoda, katerega lastnik je laški podanik.

Drobne vesti. Nesreča v Nabrežini. Kakor smo javili minoli teden se je Ivan Zupančič nevarno poškodoval na nabrežinski postaji vsled pada z lokomotive. Moža so sicer hitro prepeljali v bolnišnico, a včeraj zjutraj je ubogi mož izdihnil tu svojo dušo.

Tatvina. Fran Colja, vratar v hiši št. 28. ulice Chiozza, je naznanil na policijo, da so mu nepoznani poštenjaki vdrli v stanovanje, ko njega ni bilo doma, in mu odnesli, kar so našli. Ubogi mož trpi več kronškode.

Radi psovke »ščavo« v ulico Tigor. Minolo noč je šel po ulici delle Beccherie neki sin 2000 letne brutture. Na ulici je zapazil nekega redarja, katerega je Italijan surovo razžalil s psovko »ščavo«. Redar je seveda napravil svojo dolžnost in je suroveža odvel tje, kamor spadajo taki nesramni izzivači.

Umrl je včeraj zjutraj tisti 17-letni delavec Demetrio Carmelo, ki je ponesrečil o podiranju hiše »Monte verde«, kakor smo že omenili.

Samomora. V neki sobi hiše št. 1. v ulici del Fico sta stanovala že več let zakonska Domenik in Regina Ragusa, prvi 64 let, druga pa 63. Nad deset let sta imela prodajalnice sadja na oglu ulice Cavana in delle Mura. Od nekaj časa sem jima je šlo slabo s prodajalnico in to je ubogega starca spravilo v obup. Dan na dan je postajal žalostnejši. Včeraj zjutraj pa si je končal svoje življenje. Ko je šla njega žena na vse zgodaj odpirat prodajalnice, je našla svojega moža obešenega. Na krik obupane žene so pritekli ljudje, ki so prerezali vrv in hoteli rešiti moža, ali zastoj, ker ubogi mož je že izdihnil svojo dušo. Opozorjena oblast je poslala na lice mesta pol. kancelista Malineka in pol. inšpektorja Pangerja, ki sta vzela potrebne podatke. Truplo samomorileca so prepeljali v mrtvašnico sv. Justa. — Pri gospej Urši Stander, stanujoči v III. nadstropju hiše št. 11. v ulici Valdirivo, je stanoval že več časa vpokojeni žandarmerijski narednik, 40 l.

g. Josip Ukmar iz Sežane. Ko je včeraj zjutraj prišel domov, šel je v svojo sobo spat. Prišlo je poludne in gospa Stande mu je nesla obed v sobo. Vstopivša pa je videla na svojo grozo, kako se Ukmar zvija na postelji v bolečinah. Po stanovanju je zelo dišalo po neki kislini. Žena je hitro pogodila položaj in je poslala po zdravnika. Ali ko je prišel ta, je bil Ukmar že mrtev. Vzrok samomoru je bila neozdravljiva bolezen.

Ples pekovskih pomočnikov je izpal povsem dobro. Gledališče »Armonia« je bilo zunaj in znotraj električno razsvetljeno in ples jako dobro obiskan. Prvo četvorko je plesalo 80, drugo 120 parov. Z veseljem smo konstatirali letos, da so se tudi naši pekovski pomočniki, ki so, kakor vedno povdarjamo, po veliki večini Slovenci, začeli nekako narodno vzbujati. Nekdaj so imeli to slabost, da so povsod in vedno (tudi med seboj) le italijanski govorili, na letošnjem plesu pa smo, kakor rečeno, konstatirali znaten preobrat na bolje v tem pogledu. Tako je prav! Organizujte se med seboj, skrbite za svoj stanovski interes, ali ne izključujte svojega lastnega naroda. Ravno najbolji narodnjak je že po svojem čutstvu demokrat in socialist — seveda v pravem dobrem pomenu te besede.

Zlato verižico z zlatim križem je izgubila neka Slovenka sinoči na plesu pekov v gledališču »Armonia«. Kdor je našel to verižico, naj jo izvoli prinesiti v uredništvo »Edinosti« ter dobi za to primerno nagrado.

Slovensko sree. G. Matko Gregorovič je nabral v kavarni »Commercio« vsled poziva v »Edinosti« za ubogo družino v ulici S. Giovanni znesek 6 K 80 st.

Pri igri v neki rodoljubni družini G. Mate Gregorovič je nabral v trgovinski kavarni 4 K 10 st. Denar se je odposlal družini.

Dražbe premičnin. V torek, dne 28. januarja ob 10. uri predpoludne se bodo vsle! aredbite tuk. c. kr. okrajnega sodišča za civilne stvari vršile sledeče dražbe premičnin: na Piazza piccola št. 2, 200 komadov ročnih del; v Škedenju števil. 172, hišna oprava; v Kjadinu št. 794, hišna oprava; v Lonjerju št. 8, krave; v ulici Sanità števil. 9, hišna oprava; ob 11. uri: v ulici delle Legna št. 10. in v Kjadinu št. 565, usnje, žito in pohištvo; ob 11. uri in pol: v Škedenju št. 204, kamen, bicikel in pohištvo.

Vremenski vestnik. Včeraj: toplomer ob 7. uri zjutraj 4° 6 ob 2. uri popoldne 8° 7 C.^o — Tiakomer ob 7. uri zjutraj 770.8 — Danes plima ob — predp. in ob — pop.; oseka ob — predpoludne in ob — popoldne.

Veliki ples trgovskih pomočnikov. Daje se na znanje slavnemu občinstvu, izlasti plesalcem in plesalkam, da so samo do nedelje dne 2. februarja 1902 na razprodajo lože za »Veliki ples« trgovskih pomočnikov ki se dobivajo vsaki čas pri gospodu Franu Vrtovcu, tvrdka A. Maley, Ponterosso št. 4. Tu se dobivajo tudi vstopnice. Le-te pa se dobivajo tudi pri vseh drugih členih plesnega odeska. Vsakdo si more torej — in to se priporoča najnujnejše — pravočasno poskrbeti lože in vstopnice.

(Pripomba uredništva. Stvar je menda jako jednostavna — tako jednostavna, da jo mora umeti vsakdo, ako zna le misliti. Mi živimo v trgovskem mestu. Ako v takem mestu hočemo priti do veljave kakor Slovenci, moramo imeti tudi svoj slovenski čutečji trgovski stan. Tega nismo imeli dosedaj — ali, da ne bo nikomur krivice: imeli smo ga nerazmerno malo. Ravno zato moramo pozdravljati tem večim zadovoljstvom, da se je par let sem jelo gibati med našimi trgovskimi pomočniki in da vidimo že prve začetke organizacije med njimi! Zadovoljni moramo biti izlasti za to, ker ta njihova organizacija teži v glavnem za dvojnem: po strokovnem izobraževanju in po povzdigi slovenske zavesti med svojimi člani. Zbok tega želimo tudi mi, da Slovenstvo tržaško porabi priliko »velikega plesa«, da trgovskim pomočnikom našim v obli meri izkaže svoje simpatije.)

Vojaško veteransko podporno društvo naznanja slav. občinstvu, da priredi na občo željo svojih členov dne 1. februarja t. l. društveni ples v dvorani Mally, ulica Torrente št. 16. Začetek ob 9. uri zvečer.

Konsumno in posojilno društvo v Sv. Križu (registr. zadr. z omejenim poroštvom) naznanja svojim zadružnikom, da bo imelo v nedeljo, dne 2. februarja ob 10.

uri zjutraj redni občni zbor v društveni krčmi. Dnevni red: 1. nagovor predsednika, 2. poročilo tajnika, 3. poročilo blagajnika, 4. volitev novega odbora in 5. razni predlogi in nasveti. Na obilo udeležbo vabi

o d b o r.

Vesti iz ostale Primorske.

× Na adresi Italijanov. Ozirom na zdraviljo grofa Goëssa piše »Soča«:

Ako bi ne bili Lahji politično slepi na obe oči in gluhi na obe ušesi, potem bi se vzdramili, bi opustili tisto grdo politično prognanje Slovanov, katero se nič ne sklada z 2000 letno kulturo, ter bi se sprijaznili s Slovani in skupno z njimi pod praporom enakoveljavnosti delali za procvit naših pokrajin, ker drugače nemška invazija pod patronanco vlade spremeni marsikaj, kar ne bo peklo le nas, ki smo navajeni trpeti, marveč tudi razvajene in občutljive Labe, ki bodo videli, kakšni gospodarji so v »svoji hiši«! Najskrajnejši čas je za Labe, da krevejo v politiki na drugo pot, ako nočejo s preganjanjem Slovanov privabiti časov v deželo, ko bodo i oni gospodarsko tako slabi, da bodo životarili le ob nemški milosti! Kaj jim bosta takrat koristila »italianità« in psovka »ščavo«!

Položaja, v katerem se nahajamo, se zavedamo, v svesti smo si tudi preteče nevarnosti, in zato moramo reči, da bomo stali na straži ter si znali čuvati svoje stanje, toda ako se razširi po naših deželah, zlasti mestih, nemški vpliv nepričakovano visoko, in ako bo v Trstu cvetela avstrijska nemška trgovina in mogočna nemška kolonija, bodo tega krivi v glavnem Lahji. Morda spredijo to, kadar bo — prepozno: da bi prej izpredvideli, na to ni misliti, ker so vsi omreženi v takem oziru. Vlada to ve; zato pa brez skrbi napoveduje našim deželam novega gospodarja — Nemca, ki bo iz svojih palač v »avstrijskem emporiju z mogočno razvito nemško kolonijo« zapovedoval pokrajinam, v katerih bodo naši Lahji objedali kosti svoje »latinita«, nam pa, kakor rečeno, slabše skoro ne more iti.

Neverjetnosti v naših deželah postajajo vedno bolj neverjetne!

× Železniška črta med Gorico in sv. Lucijo. Po prvotnem načrtu bi se imel napraviti blizu solkanskega pokopališča železniški most čez Sočo in bi se vlekla železniška črta po desnem bregu Soče skoro do Plavi. Kakor čujemo, se je prvotni načrt v tem pogledu tako spremenil, da bo železniška črta vodila vedno le ob levem bregu Soče pod sv. Goro. Po »Gorice«.

× Stavka v tvornici za svilo v Stračičah pri Gorici. V torek 21. t. m. je v Stračičah v tvornici za svilo postavilo delo okolu 170 delavcev in delavk. Vzrok je, ker je vodstvo hotelo delavcem plače premeniti, nekaterim znatno znižati, drugim pa neznatno zvišati. V tvornici dela okolu 1000 delavcev in delavk.

Iz »Gorice« posnemamo, da sta magistrat in obrtni nadzornik Coglievina posredovala, ali brez uspeha. Tržaški »Avanti« pa trdi, da poslednji gospod delavcev niti zaslusal ni, da si so ga celo sami iskali v tovarni. Ako je to res, potem je bilo »posredovanje« g. Coglievine res nekam zeló — čudno in že se stališča pravičnosti treba najodločneje grajati tako pristranost. Če pa ni res tako, potem, seveda, odpade ta opazka.

× Iz Podgrada v Istri nam pišejo dne 26. januarja 1902. Sneg smo dobili. Pobelil je pošteno že vso okolico, vse hribe in doline, a mete pa še v enomer brez prestanka. Dočim smo dozdej imeli jako milo vreme ter smo se čutili kakor v spomladi, pokvaril nam je ta spomladanska čustva včeraj neljubi gost, »ostudni« jugozapadnik z deževjem, naredivši nas uprav melanholične; danes pa se je vse izpreverilo pod snežno odejo in bojimo se, da skoraj uganemo resnico, konstatuje začetek »prave« zime. Sicer pravi tukajšnji pregovor: »Nobene zime volk ne pojé«, tako mislimo, da tudi te ne bo kaj sit, da bi mu zato morali zavidati...

× Nesreča. Iz Herculj-Kozine nam pišejo: Tukaj se je pripetila v soboto zjutraj huda nesreča. G. H. Melling, tuk. trgovec, je vozil z dvorišča Dreherjevega proti domu. Ko pa je zavil, se je kočija prebrnila in g. Melling je odletel iz kočije v drevo ob cesti tako nesrečno, da si je zlomil nogo. Prenesti so ga morali na nosilnice in njegovo stanovanje. Zdravi ga zdravnik Missapust.

Vesti iz Kranjske.

* Odprt grob. V petek so pokopali v Ljubljani rano zamrlega uradnika banke »Slavije«, gosp. Dragotina Jesenka, ki je bil tudi na književnem polju na dobrem glasu pod psevdonomom Doksov. Udeležba je bila veličastna iz vseh krogov, izlasti pa ženskih, pisateljskih in iz kroga uradnikov tovarišev pokojnikovih, katerim na čelu je bil ravnatelj-župan, gospod Ivan Hribar.

* CXXVII. odborova seja »Slovenske Matice« bo v Ljubljani v četrtek dne 30. januarja 1902. ob petih popoldne v društveni pisarni. Vspored: 1.) naznanila predsedništva. 2.) Potrditev zapisnika o CXXVI. odborovi seji. 3.) Poročilo gospodarskega odseka o hišnih popravah. 4.) Poročilo tajnikovo. 5.) Eventuelnosti.

V Ljubljani, dne 25. jan. 1902.

Fran Levec
predsednik.

* Nesreča in smrt. Trgovec in posestnik v Hotederšici, g. Ivan Albrecht, je na praznik sv. Antona spremljal nekega prijatelja nekoliko iz-vasi. Nazaj grede pa je pal na zmrdih ali ravnih tleh tako nesrečno, da mu je počilo črevo na treh mestih. Domov se je še vlekkel sam v neizmernih bolečinah. Bolečine so postajale vedno huje in so bile slednjič tako hude, da so morali bolnika prepeljati v ljubljansko bolnišnico. Tu so ga operirali. Operacija se je sicer posrečila, ali bilo je že prekasno. Po hudem trpljenju je Albrecht umrl dne 22. t. m.

Razne vesti.

Dar biskupa Strossmayerja. V proslavo 50 letnice škofovanja je »Matica Hrvatska« izdala »Spomen evitice iz hrvatskih in slovenskih dubrava«. Prevzvišeni gospod svečan je podaril sedaj v zahvalo »Hrvatski Matici« 1000 K.

Žena kakor — snubač. V New-Yorku so neka mlada gospoda kazali jako malo volje za ženitev, zбоk česar je neki ameriški svečenik nedavno temu menil v cerkvi, da so možki vzrok, da se zadnje čase skoro nikdo več ne ženi. Da se temu pride v okom — je rekel Klos — treba popolnoma opustiti menenje, da ženske ne smejo prihajati kakor snubači. Če že možki noče, pa naj gre žena snubit. Ako so si Amerikanke res osvojile ta nauk, potem pa možkim — Bog pomagaj!

Delo o Poljičanih. V sobotno vest, kjer govorimo o zgodovinskem delu, ki ga izda v kratkem g. pl. Pavič o svoji domovini, nekdanji poljiški republik, urinila se je ne ljuba pomota in se mora mesto Poljaki in poljska republika, povsod glasiti Poljičani in poljiška republika. Prijatelj našega lista, ki je doma iz nekdanje poljiške republike, podal nam je o istej sledeče zanimive podatke: Ozemlje, ki je pripadalo nekdanji republiki, se nabaja v spljetskem okrajnem glavarstvu v Dalmaciji in je približno tako razsežno kakor ves kraški plató, kar se ga nahaja od Brkinov do Jadranskega morja, med Trstom in vipavsko ter šoško dolino. V obseg nekdanje poljiške republike spada 18 vasi, izmed katerih sti Jesenice (kakih 1800 prebivalcev) in Tugari največe. Meje te republike so bile: Jadransko morje, reka Žrnovnica, reka Cetina in Sinj. Sedaj je nekdanja poljiška republika razkosana in pripada en del iste občini Spljet, en del občini Omiš in en del občini Sinj.

Poljiška republika je bila kakih 600 let neodvisna in je izgubila svojo neodvisnost, ko je prišla v Dalmacijo Napoleonova vojska. Na čelu vsaki vasi je stal knez, katerih je bilo 18, kolikor je bilo tudi vasi. Kneze so volili vaščani sami.

Na čelu vsej republiki pa je stal veliki knez, ki se je izbral izmed 18 malih knezov. Vsako leto je imela vsa republika občni zbor na Gradcu, kjer je cerkev sv. Jurija. Poljiška republika je imela tudi svoje zakone, ki so bili spisani v posebni knjigi, ki se hrani še sedaj. Hrani se še sedaj tudi »odora« velikega kneza, t. j. kneževa obleka, orožje in nakit. Ta »odora« ceni se na kakih 1200 kron, seveda je sedaj nje vrednost, valed zgodovinske znamenitosti, še mnogo večja. Zadnji veliki knez, Čović, bil je celó na dvoru ruskega cara, ki ga je bogato obdaroval z dragocenostmi in drugimi stvarmi. Na povratku v domovino pa so Čovića na neki ladiji oropali in ga vrgli v morje, kjer je utonil. Pozneje so se zločinci našli in so morali isti, med drugim, dati Čovićevim dedičem v od-

škodnino dve hiši v Spljetu, kateri hiši isti še sedaj posedujejo.

Loterijske številke, izžr bane dne 25. t. m.:					
Trst	55	58	8	79	70
Line	88	60	74	21	5

Slovenski rodoljubi!

Obmejni Slovenci marberškega trga Vas kličejo na pomoč. Velikanaki in težaven je boj, ki ga bijemo za svoj naroden obstanek. Le pomislite, da je trg skoro popolnoma nemški, da je občina v Schönererijanskih rokah in da je Schönerer celó častni občan te občine.

Pod tržkim vplivom je tudi okoliška občina pod nemško komando. Okrajni zastop je dosedaj v rokah naših nasprotnikov, vsled tega torej seveda tudi okrajni in krajni šolski svet. In vendar stanujejo v marberški županiji množično Slovenci.

Dokaz so Vam nasprotniki sami. Leta 1898 so postavili novo šolsko poslopje za šest razredov. Za to stavbo so, kakor sami priznavajo, dobili od nemškega šulvereina 10 000 glđ., od nemške deželne hranilnice iz Gradeca 5000 glđ. in iz Berolina 300 mark. Zakaj ravno nemški šulverein daruje toliko tisočakov za marberško šolo? Čemu Nemci iz »rajha« pošiljajo v Marberg svoje denarje? Namen je očitno jasen: slovensko mladino hočejo ponemčiti. Zato ima šola v vseh razredih nemški učni jezik.

Ko se je odprla nova nemška šola z nemškim učnim jezikom v vseh razredih, so razni govorniki povdarjali, da ona, braniteljica obmejnega nemštva, bo nekaka zgradba proti slovanskim navalom. In res, vsakdo mora priznati, da ravnajo nasprotniki prav premeteno. Čegar je mladina, istega je prihodnost.

Marberška šola ima sedaj petrazredni pouk. Učiteljstvo je nemško nacionalno, vsled česar je tudi vsa vzgoja nasprotna Sloventvu, da si je izmed 320 vsolanih otrok najmanj dve tretjini slovenskih. Kako žalostno je, da skoraj nobeden izmed teh, ki je osem let trgal hlače v tej nemški šoli, po izstopu še slovenskega molitvenika čitati ne zna!

Nemci napredujejo v svoji materinščini, slovenski otroci pa po več let brezuspešno obiskujejo prvi in drugi razred, nazadnje pa ostajajo siromaki. To je žalosten sad nemškega pouka za slovensko mladino! Zagriženost tukajšnjih Nemcev je brezobzirna. Nedolžni mladini branijo celó klicati nebeškega Očeta in deviško Marijo s tistimi besedami, katere jim je voepila doma mati slovenska v njih nežno sree. Katehet Josip Somrek je dobil dne 10. grudna 1899 od učiteljske konference, v kateri je bil navzoč tržki župan kakor šolski ogleda, strogo zapoved, da mora vsem slovenskim otrokom v teku osmih dnij odvzeti slovenske katekizme, drugače bito storil šolski vodja. Kmalu potem se je v istem zmislu izrazil tudi krajni šolski svet in tudi okrajni šolski svet je prepovedal slovenske katekizme in slovenski verski pouk. Tudi deželni šolski svet ne pripušča za Slovence v viših razredih krščanskega nauka v materinščini. Ali ni to okrajno zatiranje obmejne slovenske mladine? Ali ne krati tako postopanje naravnih pravic do verskega pouka v jeziku, ki ga učenci umejo?

Vsled tega brezobzirnega početja naših nasprotnikov smo spoznali kakor jedini pomoček, kakor jedino sredstvo proti narodnemu poginu marberškega Sloventva, da si sezičamo novo slovensko zasebno šolo. Gotovo nam vsaki pameten človek mora pritrđiti, da le v narodni šoli je mogoče vzgojiti mladino za boljšo prihodnost obmejnih Sloventev. Več let smo že gojili te misli, letos hočemo pričeti z izvrševanjem naših načrtov.

Obilo bo težav, veliko tudi stroškov, katerih tukajšnje ubožno slovensko prebivalstvo ne more poravnati, toda mi smo prepričani, da imamo po vseh slovenskih pokrajinah navdušenih zaveznikov, ki čutijo z nami in hočejo z nami braniti slovensko mejo, da se ne skrči čez Dravo, kakor bi radi naši nasprotniki.

Zidati začnemo takoj spomladi na krasnem prostoru, ki smo ga že v jeseni kupili v ta namen. Zgradba bo krasna in ponos ne le obmejnim, ampak vsem Sloventem. Otroci za šolo bo dovolj za tri razrede, kajti slovenski stariši spoznavajo, da njihovi otroci v sedanji ponemčevalni šoli le prazno slamo mlatijo. Ne veselje se torej zastoj narodne šole.

Z velikim zaupanjem in z iskreno prošnjo obračamo se torej do Vas, da po svojih močeh vsaj začetkom izdatno podpirate krvavo potrebno narodno podjetje. Od družbe sv. Cirila in Metodija in od »Naše Straže« nam je podpora zagotovljena. Toda to ne bo zadostovalo. Če preje ne, vsaj v nekaterih letih, kadar šolo pozidamo, bo morala isto dežela prevzeti v svojo oskrb, za kar je že skrbnjeno.

Da bomo napredovali na stavbi in v vsej šolski napravi, Vas prosimo, da nam blagovolite naznaniti, na katero svoto se od Vaše strani vsako leto lahko zanašamo.*

V Marbergu, dne 22. svečana 1900.
Stavbeni odbor.

Brzobjavna poročila.

Namestnik Goëss pred cesarjem.

DUNAJ 27. (B.) Med današnjimi splošnimi avdiencami je bil vsprejet od cesarja tudi tržaški namestnik grof Goëss. (Včerajšnji »Avanti« beleži vest, da je bil grof Goëss pozvan ad avdiendum verbum radi govora, o katerem govorimo danes na prvem mestu. Op. uredništva.)

Pri nadvojvodi Frau Ferdinandu.

DUNAJ 27. (B.) Pri nadvojvodi Frau Ferdinandu je bil sinoči diner, na katerega so bili povabljeni: skupni ministri grof Goluchowski, baron Krieghammer, pl. Kallay, minister a latere Szechenyi, ministerski predsednik dr. Körber in ostali avstrijski ministri.

Knez Oton Windischgrätz in soproga na Kranjskem.

RADOVLJICA 26. (B.) Knez Oton Windischgrätz in soproga sta vsprejela včeraj v gradu na Bledu načelnike oblasti, občinski (Dalje na četrti strani.)

* Opomba. Denarne in druge polpore sprejema v ta namen pred. gosp. Avgustin Hecl, dekan v Murnbergu.

Velikanska rastava pohištva in tapečarij. Izvenredno ugodne cene. **VILJEM DALLA TORRE** v Trstu, trg Giovanni 5. (Palača Diana.) Moje pohištvo doneseresrečo. —

MIZARSKA ZADRUGA V GORICI z omejenim jamstvom naznanja slovenskemu občinstvu, da je prevzela **prvo slov. zalogo pohištva** iz odlikovanih in svetovnoznanih tovarn v Solkanu in Gorici **Antona Černigoja** katera se nahaja v Trstu, Via Piazza vecchia (Rosario) št. 1. (na desni strani cerkve sv. Petra.) Konkurenca nemogoča, ker je blago iz prve roke.

Intelligenten mladenič

išče službo pri kaki tukajšnji (ali tudi na deželi) večji trgovini, kakor praktikant; iz začetka tudi brez plače. Govori in piše tri jezike. Pismene ponudbe, pod naslovom »Stalno«, naj se pošljejo na upravnništvo »Edinosti« — Trst.

Aleksander Levi Minzi

Prva in največja tovarna pohištva vseh vrst. **TRST** TOVARNA: Via Tessa, vogal Via Limitanea ZALOGA: Piazza Rosario št. 2 (šolsko poslopje) in Via Riborgo št. 21

Velik izbor tapečarij, zrcal in slik. Izvršuje naročbe tudi po posebnih načrtih. **Cene brez konkurence.** ILLUSTRIRANI ČENIK ZASTONI IN FRANKO Predmeti postavio se na pa. obrod all železnico franko.

zastop in zastopnike korporacij. Visoki dvojni na čast je bila na večer krasna razsvetljava z hravilišča. Gasilna društva z Bleda in okolice ter blejsko pevsko društvo so priredili serenado. Danes je knezoškof ljubljanski, dr. Jeglič, daroval sv. mašo v grajski kapeli. Maše so se udeležili knez Windischgrätz in soproga ter mnogo vernikov.

Rojstni dan nemškega cesarja.

DUNAJ 27. (B.) Povodom rojstnega dne nemškega cesarja je priredila nemška kolonija na Dunaju sinoči svečan obred pod častnem predsedništvom nemškega poslanika, kneza Eulenburga. Ta poslednji je izustil zdravilico, v kateri je izjavil, da je zveza, ki spaja plemenite vladarje Avstro-Ogerske z nemškimi cesarjem ter interese obeh dežel, tako trdna, da jo je skoraj smatrati nerazvezno. Zveza, ki se je poglobila v naše čustvovanje, je tako trdna zgradba, da kljubuje vsem vremenskim neizostom. Oci, ki nimajo veselja na tej zvezi, ne bodo mogli razdreti iste, mi pa ne moremo in ne smemo biti malodušni, če kedaj malo megla ali dež a zamenjuje solnčni svit. Poslanik je zaključil z navdušenim »Hoch!« na cesarja Franza Josipa, tega plemenitega in zvestega prijatelja nemškega cesarja. Godba je zasvirala cesarsko pesem. Ravnatelj Hall iz društva nemških častnikov na dopustu je napil cesarju Viljelm, slavil istega kakor očeta domovine. (Kje pa je na tem banketu ostala trozveza? Vskakalo značilno je to, da se v hipu, ko se v toli toplih akordih govori o zvezi mej Nemčijo in Avstrijo, niti ne omenja tretji udeležnik trozveze. Op. ur.)

BEROLIN 27. (B.) Na zajutruku prvega gardskega dragonskega polka je cesar Viljelm napil princa Valeškemu rekši, da imperium britannicum je tako velik, da v njegovih mejah sonce ne zaide. Cesar Viljelm je zaključil z vsklikom: »Živel princ Valeški, predstavitelj angleške armade in načelnik prvega dragoškega polka!« Princ Valeški se je zabvalil na tej zdravilici, rekši, da mu je bilo veselje priti v Berlin, da cesarju Viljelmu izkaže svoj respekt.

Demonstracija v Lvovu.

LVOV 27. (B.) Povodom večerajšnje obletnice poljske ustaje v l. 1863, zbralo se je več sto rokodelecev in nekaj visokošolcev pri spominski kapeli in so potem šli po mestu, pevaje narodne pesmi. Policijski stražarji in vojaki so razpršili množico. Dve osebi ste bili aretirani radi zoperstavljanja. Množica je poskušala aretirance osvoboditi in je napala eskorto. O tem sta bila ranjena dva infanterista in jeden redar. Konečno je bila množica razpršena, a aretirance so izročili oblastim.

Novo turško posojilo.

CARIGRAD 26. (B.) Ministerski svet je sklenil najeti posojilo enega milijona turških funtov za gradnjo in dovršenje železnice v Melko. Cesarski iradé je že sankcioniral ta sklep.

Ples na avstro-ogrskem poslaništvu v Rimu.

RIM 26. (B.) Pri avstro-ogrskem poslaništvu, baronu Pasettiju, je bil večeraj v palači Chigi sijajen ples, katerega so se udeležili poleg ministra za vnanje stvari, Prinettija, in drugih ministrov mnogi dostojanstveniki, častniki, odličnjaki iz političnih in umetniških krogov ter iz avstro-ogrske kolonije.

Salarini. Ponte della Fabbra št. 2. vogal ul. Londra z najfinjšimi izdelki v ulici Poste nove 3. (Brunerjeva hiša). Zaloga izgotovljenih oblek za moške in dečke. Velik izbor oblek za moške od g. 6.50 do 24, za dečke od gl. 4. do 12. sukne jope v velikem izboru od gl. 3. do 8. zimске močne in podšite jope z ovratnikom od astrahana od gl. 5 — 14, ravno take podšite s kožuhovino po gl. 12. — Površne sukne v velikem izboru od gl. 18 — 32. Jopice za dečke v raznih oblikah in barvah, volnene hlače od gl. 2.50 — 4.50, finejše od gl. 5 — 9. Velik izbor oblek za otroke in dečke od 3 — 12 let od gl. 2.50 — 10. Haveloki za moške in dečke po najnižjih cenah. Hlače od moleskina (zlojdeva koža) za delavce izgotovljene v lastni predilnici na roko v Korminu.

Črtane močne srajce za delavce gl. 1.20. Velika zaloga snovij za moške obleke na meter ali tudi za naročbe na obleke, ki se izgotovi z največjo točnostjo v slučaju potrebe v 24 urah. V podružnici v ulici Poste nove se zprejemajo izdelovanja obleke po meri ter se še posebno vdobiva vsake vrste oblek v raznih risanicah in merah za moške in dečke.

Velika zaloga krojnega blaga.

Krojaška zadruga

vpisana zadruga z omejeno zavezo

GORICA Gosposke ulice 7 GORICA
Priporoča vse v to stroko spadajoče blago ter jamči za pošteno in solidno posrežbo.

Cene stalne brez pogajanja.

Tehnični urad.

Ustanovljeno 1877.

Zaloga strojev in železja.

SCHNABL & Co. - TRST

Via delle Poste vecchie (vogal Via Vienna).

Glavni zastop železja in tovarniških strojev.

Naprava obrtnih podjedb vsake vrste.

Inštalacija strojev in parnih kotlov.

Motori na plin, bencin in petrolej sestava „Otto.“ Motori na plin in vodno moč. Naprave električne luči. Napeljave električne moči. Vodne naprave itd. Naprave za centralno kurjavo in ventilacijo. Naprave kopališč, klosetov itd.

Zaloga cevij za vodo, plin in par.

Materijal za sta bišče.

Stroji vseh vrst. Vodne sesalke vseh sestavov. Odri za stroje in kotle. Pripadki. Kovine. Predmeti od gome. Železe traverse in kolesa. Cement »Portland« in »Romano«. Olja za kolesa in masti.

In v obče vsi predmeti za obrtna podjetja.

Tvrdba je izvršila dosedaj nad 200 obrtnih naprav,

med kojimi:

- 12 žag za obdelovanje lesa in pripravljanje dog.
- 36 vodnih napeljav.
- 17 tiskarn in kamuotiskarn.
- 13 melaničnih delavnic.
- 31 podjetij za čiščenje in pečenje kave.
- 7 naprav za izdelovanje praha proti mrčesom in drog.
- 16 naprav za kurjenje z gorko vodo in parom.
- 12 sladničarn, pekarn, tovarn za biškot in konfete.
- 32 napeljav električne luči.

- Kakor tudi: Tovarne za kože, Tovarne za obleko itd.
- Perilnice, Predilnice, Tovarne za parafin in cerezin, » sardine,
- Mline, Podjetja za napravlanje soli, Tovarne za delati zamaške, Stiskalnice olja.
- Naprave za vodno slo, Tovarne za šumeče vode, Distilerije, Podjetja za čiščenje in nakladanje žita.

V ta namen je bilo postavljenih: 151 motorjev na plin in petrolej in 65 parnih strojev

Dr. Rosa Balsam

Praško domače zdravilo

iz lekarne B. Fragner-ja v Pragi

je že več kakor 30 let obče znano domače zdravilo, vzbuja slast in odvaja lahko. Z redno uporabo istega se prebavljanje krepi in ohrani.

Velika steklenica 1 gld., mala 50 nvč. po pošti 20 nvč. več.

je staro, najprej v Pragi rabljeno domače zdravilo, katero varuje in ohrani rane čiste, vnetje in bolečine olajša in hladi.

V puščah po 35 in 25 nvč., po pošti 6 nvč. več.

Varilo! Vsi deli embalaže nosijo zraven stoječo, postavno položeno varstveno znamko.

Glavna zaloga:

Lekarna B. Fragner-ja c. in kr. dvornega zalagatelja „pri črnem orlu“ Praga, Malastran 203, vogal Nerudove ulice.

Vsakdanje poštno razpošiljanje.

Zaloga v lekarnah Avstro-Ogerske, v Trstu v Lekarnah: G. Luciani, E. Leitenburg, P. Prendini, S. Serravallo, A. Suttina, C. Zanetti, A. Praxmarer.

Ivan Angeli

ulica Canale 5

zraven cerkve sv. Antona novega

je edini tovarnar čopičev vseh vrst in ščetk, nahajajoč se na tržaškem trgu ter zamore konkurirati z vsakomur.

VELIK IZBOR velikih ščetk od grive ali korenin tudi malih. Angleške ščetke za čiščenje obuvale, neprelomljivi ameriški glavniki, angleške ščetke za zobovje čiščenje, specialitete za parfumiranje angleškega in domačega izdelka vse po jako znižanih cenah.

„Andemo de Franz“

krčma

v ulici Geppa št. 14.

Joči vina prve vrste:

- Bela vipavska . . . liter po 36 kr.
- Črna istraka . . . „ „ 36 „
- Istrski refošk . . . „ „ 48 „
- Kuhinja domača, vedno preskrbljena z gorkimi in mrzlimi jedili po zmernih cenah.
- Družinam se pošilja na dom od 10 litrov naprej: Ipavsko belo liter po 28 kr., črno istersko liter po 28 kr.

Priporoča se tudi krčmarjem, katerim dajem vino od 50 litrov naprej po dogovorjeni ceni.

Josip Furlan, lastnik.

Važno oznanilo!

Podpisani smatrajo si v dolžnost javiti slavnemu občinstvu, da so dalmatinska črna, bela, Opolo in istrska vina, ki se prodajajo v njihovi zalogi v Trstu, ulica delle Legna št. 6 (v dvorišču), analizovana in stavljena pod stalno kontrolo zavoda za kemično analizovanje, ovlaščenega od c. kr. avstrijskega ministerstva za notranje stvari. Zato se stavlja na vse sode in boteljke kontrolna in garancijska znamka za pristnost vina. To določbo je izdalo visoko c. kr. ministerstvo za notranje stvari radi pregestega kvarjenja vina, ki stavlja v resno nevarnost ljudstvo.

Kdor si torej vkupi vino v naši zalogi, je gotov, da se v njem ne nahaja drugih snovij, nego da je vino čisto in naravno, da se sme z mirno vestjo dajati bolnikom in in konvalescentom, vsled česar se mora zahtevati vedno le garancijsko znamko.

Z vsem spoštovanjem

Braća Buj, Split-Trst.

Teodor Slabanja

srebrar

v Gorici, ulica Morelli št. 2,

priporoča prečast. duhovščini za izdelovanje cerkvenih posod in orodja. Pripravo cerkvenega orodja olajšuje revnim cerkvam s tem da daje tudi na obroke. Obroke si pa preč. p. n. gospod naročevalec sam lahko določi.

Prvo primorsko podjetje za razpošiljanje in prevažanje pobištva

Rudolf Exner

Trst. — Via della Stazione 1366 — Trst.

Telefon 847.

Specijalno bavljenje za inmagaciniranje pobištva. Pakovanje vsake vrste se izvrši na najboljši način in po zmernih cenah. Nakladanje in prevažanje pobištva po železnici in morju v vse kraje tu- in inozemstva kakor tudi iz hiše v hišo po celem mestu ali okolici s patentovanimi velikimi vozovi najnovejše konstrukcije.

Sprejemanje posameznih kovčkov, za bojev, košev itd. za inmagaciniranje.

Sprejemajo se pošiljatve vsake vrste in kamor si bodi.

Tomsig Ludvik

v Gorici, ulica Morelli št. 30.

DELAVNICA

za pozlačevanje in dekoracije

Sprejema vse v to stroko spadajoče poprave, toliko za cerkve kolikor za zasebnike. Velika in izbrana zaloga latev za okvirje in drugih predmetov po zelo nizkih cenah.

Proti malokrvnosti, za rekonvalescente in v obče za vse šibke osebe kakor tudi blede dekllice se priporoča

Ravasinijev železnati kinin.

Sestavljen je iz racionalno izbranih potrebnih količin železa in delujočih prvin kinina.

Steklenice po kron 1-20, 2 — in 3-60.

Vdobiva se samo v LEKARNI RAVASINI v Trstu, Piazza della Stazione št. 3. Poštne pošiljatve s povzetjem.

Prva tržaška tovarna

za izdelovanje ogledal

Čiščenje, zaokroževanje, dekoriranje kristalov in šip. Popravljanje pokvarjenih ogledal ter posrebranje istih.

Cene najugodnejše.

Aleksander Rocco - Trst.

Tovarna: ul. Sette fontane 35. Pisarna: ul. Geisi 3/a. Telefon 941.

„Edinost“

se prodaja zraven že v znanih tabakarnah tudi J. Kramar v Rojanu in Hrast, tobakarna Via Poste nuove (zraven prodajalnice Smolars.)

Novi tržaški

pogrebni zavod!

Podpisani ima čast javljati slavnemu slovenskemu občinstvu, da je gor imenovani pogrebni zavod po raznih zaprekah, zopet v narodnih rokah.

Oprave ima take in toliko, da zamore prirediti vsakovrstnih pogrebih. V prodajalnici na lesnem trgu št. 4 (pred kavarno »Armonia«) ima strankam na razpolago vse potrebno za kinčanje mrtvaških odrov, kakor vence, vsakovrstne cvetlice, mrtvaške obleke, krste sveče itd. Pripravlja se vsakovrstnih slovenskih napisov na trakove za mrtvaške vence in se postreže tudi s pravilnimi nagrobnimi napisi.

Nadejajoč se, da nas sorojaki obiščejo pri vsaki žalostni priliki se belježi udano

Pogrebni zavod.